

**Svaz moderní
energetiky**

**Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
Na Františku 32
Praha 1
110 15**

datová schránka ID: bxtaaw4

V Praze, 7. prosince 2018

Věc: Podání připomínek k novele zákona o podporovaných zdrojích a novele energetického zákona

Vážení,

dovolte, abychom se touto cestou zapojili do procesu přípravy aktualizace klíčových zákonů, které se přímo dotýkají rozvoje moderní energetiky v České republice. Vážíme si uskutečněné práce Ministerstva průmyslu a obchodu ČR na legislativních změnách a současně věříme, že využijete naše návrhy k dalšími zkvalitnění zákonů.

S úctou

Tomáš Buzrla, výkonný ředitel Svazu moderní energetiky

E: tomas.buzrla@modernienergetika.cz / T: 777 603 552

Připomínky Svazu moderní energetiky

k Návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 131/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění zákona č. 222/2016 Sb.,

jak byl dne 9.11. 2018 zveřejněn Ministerstvem průmyslu a obchodu v meziresortním připomínkovém řízení pod č.j. MPO 81656/18/41100/01000

Obecná připomínka

Svaz moderní energetiky, jako zastřešující platforma profesních sdružení v oblasti moderní energetiky, vítá návrh novel zákona č. 458/2000 Sb., energetického zákona a zákona č. 2165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích. Považuje jej za další nezbytný krok reformy české energetiky směrem k decentralizované, čisté energetice, se silným zastoupením obnovitelných zdrojů energie a dalších nízkouhlíkových řešení.

Oceňujeme zejména návrh právní úpravy, která by v návaznosti na klimatické cíle Evropské unie měla přispět k dalšímu rozvoji obnovitelných a dalších podporovaných zdrojů energie a to způsobem, který bude minimalizovat dopady do cen energií pro konečné spotřebitele. Proces, v němž usilují výrobci o získání podpory výroby v soutěžním nabídkovém řízení na nejnižší úroveň podpory, považujeme za správný směr k posílení tržních prvků v oblasti podpory OZE. Dílčí připomínky lze mít k některým konkrétním podmínkám a procesním aspektům navrhované právní úpravy.

Za perspektivní způsob využití biomasy, zejména biologicky rozložitelných komunálních odpadů, považujeme navrhovanou podporu výroby biometanu.

Kladně hodnotíme i další dílčí úpravy zákona o podporovaných zdrojích, zejména pokud jde o zajištění pokračování výroby energie z OZE i po ukončení stávající podpory, a to ať již jde o

podporu pro zachování výroby elektřiny, nebo podporu modernizovaných výroben. Zejména výrobci elektřiny ze slunečního záření dále ocení novou právní úpravu podmínek úprav výroben, která konečně eliminuje riziko ztráty nároku na podporu při výměnách komponent.

V návrhu novely energetického zákona vyzdvihujeme zejména zavedení role agregátorů v české energetice a první pokus o uvedení ukládání elektřiny do českého právního řádu. Bohužel v tomto ohledu zůstal návrh energetického zákona daleko za očekáváním, která do něj byla vkládána. K akumulaci jako novému prvku elektroenergetiky přistupuje z hlediska možností jejího nasazení v soustavě nepochopitelně konzervativně. V zásadě kodifikuje stávající stav, kdy akumulární zařízení bateriového či jiného typu lze nasadit pouze v rámci odběrného místa zákazníka, nebo jako součást výroby. Nikoliv jako samostatně připojené (stand-alone) řešení poskytující služby flexibility dalším účastníkům trhu. Využití akumulárních zařízení v elektroenergetice je celosvětově odvětvím s obrovským potenciálem. Nezakotvíme-li podnikání se službami na bázi akumulárních zařízení do energetického zákona nyní, ztratíme možná několik klíčových let, kdy české firmy ztratí možnost nabrat potřebné zkušenosti s jejich provozem a udržet se na špičce technologického vývoje.

Jako přežitek vnímáme nepochopitelně striktně nastavený návrh na zákaz podpory elektřiny z kombinované výroby elektřiny a tepla v případech, kdy má být tato technologie nově nasazena v objektech odpojených od sítě centrálního zásobování teplem. A to bez ohledu na to, že zdrojem tepla je zastaralá hnědouhelná teplárna.

Zcela samostatnou kapitolou je pak nově navržený mechanismus kontrol přiměřenosti podpory pro stávající výroby elektřiny. Přestože si uvědomujeme důvody pro začlenění této právní úpravy do zákona, považujeme některá nastavená kritéria za chybná a diskriminační vůči některým druhům obnovitelných zdrojů, zejména pokud jde o nastavení dvojí úrovně maximální povolené ziskovosti provozu výroben.

Konkrétní připomínky

1. Připomínky k novele zákona o podporovaných zdrojích

Připomínka k § 4 odst. 2 novely zákona o podporovaných zdrojích energie

Navrhované úpravy:

„(2) Podpora elektřiny z obnovitelných zdrojů se vztahuje na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů ve výrobnách elektřiny na území České republiky připojených k elektrizační soustavě České republiky přímo nebo prostřednictvím odběrného místa nebo prostřednictvím jiné výroby elektřiny připojené k elektrizační soustavě České republiky. V případě výroben elektřiny uvedených do provozu od 1. ledna 2021 se podpora elektřiny z obnovitelných zdrojů vztahuje na výroby elektřiny využívající energii vody ve výrobnách elektřiny do instalovaného výkonu 10 MW, energii větru a energii slunečního záření a skládkového nebo kalového plynu.“

Odůvodnění:

Lze konstatovat, že nově navrhovaná konstrukce zákona předpokládá, že zákon definuje možné nástroje podpory, které jsou k dispozici pro podporu jednotlivých druhů podporovaných zdrojů energie v zásadě na období 2020 až 2030 (období odpovídající klimatickým cílům Evropské unie do roku 2030). Vláda pak svým nařízením stanoví pro dané období (alespoň 3 let), které nástroje a pro které druhy podporovaných zdrojů využije (při přípravě nařízení však bude omezena ustanovením tohoto zákona).

Navrhovaný novelizační bod však zcela nesystematicky vyjímá jeden z obnovitelných zdrojů energie. Rozumíme záměrům zákonodárce, který předjímá, že podpora zdrojů využívajících sluneční záření bude případně poskytována prostřednictvím investiční dotace. Významnou nevýhodou zvoleného postupu je fakt, že v případě, kdy by v budoucnosti (prakticky až do roku 2030) došlo k přehodnocení tohoto přístupu, bude nutné opětovně novelizovat zákon. Přičemž je však nezbytné zdůraznit, že samotná úprava § 4 odst. 2 neznámá, že daný typ obnovitelného zdroje musí být i podporován. Samotné rozhodnutí o tom, zdali bude možné vypsát provozní podporu pro jednotlivý typ obnovitelného zdroje, bude závislý na nařízení Vlády. Z těchto důvodů doporučujeme, uvést pokud možno úplný výčet obnovitelných zdrojů, na které se provozní podpora může vztahovat a ponechat na rozhodnutí vlády, aby určila, pro které obnovitelné zdroje se provozní podpora bude vztahovat.

V rámci tohoto novelizačního bodu je pak dále provedeno správnější řazení výčtu jednotlivých druhů energií, stávající textace umožňovala výklad textu, že hodnota 10 MW se vztahuje jak k energii vody, tak i k větru.

Platný zákon o odpadech zakazuje ukládat na skládky od roku 2024 směsný komunální odpad a recyklovatelné a využitelné odpady stanovené prováděcím právním předpisem. Nelze tedy očekávat, že by v roce 2021 byly uváděny do provozu nové skládky na odpad s produkcí skládkového plynu.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2018/851, kterou se mění směrnice 2008/98/ES o odpadech, navíc po členských státech požaduje, aby do 31. prosince 2023 byl biologický odpad buď tříděn a recyklován u zdroje, nebo podléhal tříděnému sběru a nebyl směřován s ostatními druhy odpadů. Směsný komunální odpad by tudíž měl od 1. ledna 2024 obsahovat nesrovnatelně menší podíl biologicky rozložitelné složky umožňující vznik skládkového plynu, jehož využití už nebude efektivní. Revidovaná směrnice o podpoře využití energie z obnovitelných zdrojů energie v čl. 3 odst. 3 požaduje, aby režimy podpory byly koncipovány s řádným přihlédnutím k hierarchii způsobů nakládání s odpadem (viz § 9a zákona o odpadech). Vzhledem k tomu, že skládkování představuje nejhorší možnost nakládání s odpadem, neodpovídá návrh podpory skládkového plynu ustanovení směrnice.

Kalový plyn z čistíren odpadních vod je vyráběn ze surovin podle přílohy IX část A směrnice o podpoře využití energie z obnovitelných zdrojů a měl by být tudíž využit pro výrobu biometanu s využitím v dopravě. Podpora výroby elektřiny bude představovat konkurenční způsob využití kalového plynu a vytvářet motivaci pro energeticky mnohem méně efektivní a z pohledu cílů ČR méně žádoucí způsob využití kalového plynu.

Přípomínka k §6, odst.4, písm. e) novely zákona o podporovaných zdrojích energie

Navrhované úpravy:

V § 6, odst. 4. se zrušuje navržené písm. e).

Odůvodnění:

Takto zformulované ustanovení vylučuje podporu elektřiny z kombinované výroby elektřiny a tepla (KVET), které byly realizovány po odpojení objektu od účinného systému centrálního zásobování teplem (ZŠT). Ustanovení v navrženém znění je diskriminační vůči zdrojům KVET, zatímco ostatní zdroje podporované, ať už investičně či provozně, jsou jím nedotčeny.

Pokud jde např. o malé a střední zdroje s KVET využívající zemní plyn, Ministerstvo průmyslu a obchodu v dokumentu „Posouzení potenciálu vysoce účinné kombinované výroby tepla a elektřiny a účinného dálkového vytápění a chlazení“ z prosince 2015, adresovaného Evropské komisi uvedla, že „v této oblasti existuje do roku 2025 možnost významného rozvoje zejména jako důsledek přechodu od stávající výtopenkové výroby.“ V článku 14 stávající směrnice o energetické účinnosti, který není dotčen návrhem nové směrnice, kterou se tato směrnice mění (v současné době v přijímacím procesu EU) je pak stanoveno, že členské státy přijmou politiky, které podporují náležité zohledňování, na místní a regionální úrovni, potenciálu využívání účinných systémů vytápění a chlazení, zejména systémů využívajících vysoce účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny. Navržené ustanovení jde tedy proti principům evropské legislativy.

Podporujeme obecně rozvoj zdrojů KVET deklarovaný na všech úrovních. Účelem zákona by měla být stabilní, dlouhodobá a predikovatelná podpora pro vysoce účinné zdroje KVET. Tyto zdroje však nemají rozbíjet vysoce účinné soustavy CZT. Tam, kde je to vhodné, chceme zdroje KVET do CZT připojit bez ohledu na to, zda je vlastník nebo provozovatel shodný s CZT. Nicméně instalace nového KVET by měla být ve shodě s provozovatelem CZT, aby nedocházelo k instalaci zdrojů, které přispívají k rozpadu soustav CZT, zhoršují její stabilitu, technické parametry apod. Nechceme podporu pro zdroje KVET, které mohou vést k rozpadům soustav CZT, zejména těch vysoce účinných.

Připomínka k § 10a odst. 1 novely zákona o podporovaných zdrojích energie

Navrhované úpravy:

§ 10a odst. 1 zákona nově zní: „**(1) Ministerstvo vyhláší v souladu s nařízením dle § 3 odst. 3 zákona aukci na podporu elektřiny způsobem umožňujícím dálkový přístup.....“**

Odůvodnění:

Návrh novely zákona sice v § 3 stanoví povinnost vlády schválit nařízení k provedení Integrovaného plánu v oblasti energetiky a klimatu. Ze shora citovaného ustanovení ovšem nevyplývá, že by ministerstvo mělo být při vyhlášení aukcí tímto nařízením přímo vázáno. V § 10a chybí jakákoliv návaznost vyhlášených aukcí na schválené nařízení vlády. Pokud má být účelem nařízení stanovit jasný harmonogram podpory nových výroben z OZE na tři roky dopředu, pak tento účel nemůže naplnit, neboť ministerstvo podle současného znění návrhu není vázáno při vyhlášení jednotlivých aukčních kol postupovat v souladu s nařízením. Vyhlášení aukcí, ať již jde o termíny nebo obsah je tak zcela na libovůli ministerstva. Prostředí, které novela zákona vytváří, je tak zcela nepredikovatelné a nevytváří stabilní podmínky pro rozvoj výroby z OZE a dosažení národního cíle ČR.

Připomínka k § 10c odst. 1 novely zákona o podporovaných zdrojích energie

Navrhované úpravy:

1. Ustanovení §10c odst. 2 nově zní:

(2) Smlouvu o zajištění podpory z aukce uzavírá ministerstvo a operátor trhu s úspěšným předkladatelem nabídky, který prokáže druhou část finanční jistoty. Touto smlouvou se ministerstvo zavazuje zajistit prostřednictvím operátora trhu poskytování podpory ve výši a způsobem stanoveným ve smlouvě a výrobce se zavazuje uvést výrobu elektřiny do provozu nebo provést modernizaci výroby elektřiny nebo zachovat výrobu elektřiny v provozu a vyrábět elektřinu za podmínek stanovených touto smlouvou a tímto zákonem.

2. Ustanovení §10c odst. 6 se vypouští.

Odůvodnění:

Garance podpory pro vítězné uchazeče v aukčním řízení má být zajištěna smlouvou. Návrh právní úpravy v předloženém znění však výplatu podpory garantovat nedokáže. Předně je v něm uvedeno, že smlouvu uzavírá MPO s výrobcem, který v aukci uspěl. Výplata podpory má být ale hrazena operátorem trhu, tedy společností soukromého práva, která není stranou této smlouvy a není tedy k výplatě podpory nijak zavázána.

Dále je nutné poukázat na možnost ukončení smlouvy odstoupením podle odst. 6 bez uvedení konkrétních důvodů.

Ve výše uvedeném kontextu je třeba si položit otázku, o jaký typ smlouvy se má jednat. Pravděpodobně jde o tzv. veřejnoprávní smlouvu podle § 159 a násl. zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, se všemi důsledky, které z této právní úpravy vyplývají. Toto je však třeba dovozovat výkladem, namísto toho, aby to zákon jednoznačně určil.

Přípomínka k § 30 odst. 1 novely zákona o podporovaných zdrojích energie

Navrhované úpravy:

Ust. § 30 odst. 1 nově zní:

(1) U zdroje elektřiny z obnovitelných zdrojů je podpora elektřiny přiměřená, pokud vnitřní výnosové procento investic za dobu trvání práva na podporu nepřekročí hodnotu 10,6 %. Způsob výpočtu vnitřního výnosového procenta investic stanoví prováděcí právní předpis.

Odůvodnění:

Návrh zákona stanovuje pro účely kontroly přiměřenosti podpory odlišné hodnoty vnitřního výnosového procenta pro nepalivové zdroje (8,4%) a pro palivové zdroje (10,6%). Předkladatel novely zákona však tímto návrhem významně podceňuje rizika provozu nepalivových zdrojů, když pro ně stanoví nižší úroveň přípustného zisku. Tím se dopouští jejich nezdůvodněné diskriminace. Ve skutečnosti všechny druhy zdrojů nesou v zásadě srovnatelná rizika provozu.

Přitom je zapotřebí si uvědomit, že výše podpory byla postupem podle tehdy platného zák. č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, stanovena pro všechny druhy OZE stejným způsobem. A to včetně stejné míry ziskovosti, jak ostatně vyplývá i z níže popsaného rozhodnutí Evropské komise o notifikaci podpory. Stanovení nižšího limitu pro přiměřenost podpory pro některé zdroje tak neodpovídá podmínkám stanovení výše výkupních cen, garantovaných státem provozovatelům výroben na celou dobu životnosti výrobní.

Stanovení nižší míry návratnosti pro některé zdroje není vyžadováno ze strany Evropské komise v rozhodnutí o notifikaci státní podpory (rozhodnutí ze dne 28.11. 2016 - Státní podpora SA.40171 (2015/NN)). Jak vyplývá z textu tohoto rozhodnutí, údaje o míře vnitřního výnosového procenta jednotlivých druhů obnovitelných zdrojů, uvedené v tab. č. 3 bodu (46) rozhodnutí, nejsou uvedeny jako maximální přípustné limity státní podpory, ale jedná se odhad skutečné návratnosti výroben

z OZE, předložený Evropské komisi Českou republikou (cit pozn. – „Zdroj: České orgány“) v rámci popisu mechanismu stanovení výše podpory OZE mezi léty 2006-2012. Evropská komise pak pouze v bodě (99) svého rozhodnutí potvrdila, že předložené údaje o míře návratnosti jsou srovnatelné s ostatními evropskými programy podpory obnovitelných zdrojů a Komise je shledává jako přiměřené.

Stanovení nižší úrovně přiměřenosti podpory pro nepalivové zdroje není obhajitelné ani nižšími provozními riziky, která by nižší přípustné vnitřní výnosové procento těchto zdrojů zdůvodňovala. U nepalivových zdrojů existují významná rizika jako je např. rizikový faktor počasí, které predikovat ani jiným způsobem řídit nelze a neustále dochází k významným fluktuacím objemu vyrobené energie (viz například extrémní sucho v letošním roce, v jehož důsledku významně poklesla produkce elektřiny v malých vodních elektrárnách). Pominout nelze ani faktory specifické pro některé druhy obnovitelných zdrojů, které dále zvyšují celkovou úroveň podnikatelského rizika. U solárních elektráren se musí například jejich provozovatelé vyrovnat s faktem, že v důsledku bouřlivého rozvoje trhu výrobců komponent pro tyto zdroje nelze například ve většině případů uplatňovat odpovědnost z vad komponent, neboť řada výrobců již zanikla. Je rovněž skutečností, že solární panely jsou novou technologií s dosud praxí neověřenou životností, takže je zde významné riziko snižování objemu vyrobené elektřiny v důsledku vyšší než očekávané degradace panelů, jak ukazují některé příklady z praxe. Pominout nelze ani riziko vyplývající z turbulentních změn legislativy v neprospěch provozovatelů solárních elektráren, k nimž docházelo v minulých letech (viz například schválení dodatečné solární daně ve výši 26% na první tři roky provozu, resp. 10% na celou další dobu životnosti výroby, dodatečná nákladná instalace zařízení pro dispečerské řízení, neodůvodněně vysoké zálohové platby na recyklaci solárních panelů, zrušení daňových osvobození apod.) a s tím související účelová kriminalizace celého odvětví. Důsledkem těchto skutečností je pak průběžné zpříšňování podmínek bankovních úvěrů (omezování distribuce cash flow z projektů, zvyšování marží bank, zpříšňování nutnosti tvorby rezervních fondů atd) a zhoršování podmínek pro nové úvěry. Z pohledu rizik jsou tak všechny druhy OZE plně srovnatelné, protože každá skupina OZE má svoje specifická rizika.

Připomínka k § 33 odst. 1 novely zákona o podporovaných zdrojích energie

Navrhované úpravy:

Do § 34 se za odstavec 7 vkládá nový odstavec 8, který zní: „**Inspekce řízení o nadměrné podpoře na návrh výrobce obnoví, jestliže po právní moci rozhodnutí podle odst. 1 nastanou skutečnosti, které by měly vliv na rozhodnutí o zjištění nadměrné podpory.**“

Odůvodnění:

Mechanismus kontrol přiměřenosti podpory je konstruován jako jednorázový proces, provedený k desátému roku od uvedení výroben do provozu. Je postaven na projekci výnosů z výroby elektřiny a nákladů na provoz výroby do konce doby životnosti. Realita provozu konkrétní výroby elektřiny jistě nemusí odpovídat předpokladu, jenž bude vyjádřen v projekci budoucích nákladů a výnosů a může se od něho dokonce zásadním způsobem odchýlit. Výrobci mohou vzniknout předpokládané náklady převyšující odhad (nezbytná oprava výroby apod.), anebo především náklady nepředpokládané, např. v důsledku živelních událostí, změny daňových předpisů,

nepředpokládaných událostí technického charakteru a v jejich důsledku snížení příjmů za vyrobenou elektřinu, nebo nových požadavků daných evropskými či českými právními předpisy, apod. V důsledku těchto předpokládaných či nepředpokládaných událostí ale může dojít k tomu, že případné krácení nadměrné podpory nepovede (jen) ke krácení nadměrné podpory, ale i ke krácení podpory garantované, popřípadě může vést ke ztrátám na straně výrobce elektřiny. Výrobce elektřiny má přitom zákonem garantovanou podporu pokrývající náklady a přiměřený zisk (srov. nález Ústavního soudu České republiky Pl. ÚS 17/11 ze dne 15. května 2012). Je proto nutno promítnout do nové úpravy nutnost zohlednění těchto nákladů.

Připomínka k § 38 novely zákona o podporovaných zdrojích energie

Navrhované úpravy:

Z návrhu zákona se vypouští nově navržený § 38.

Odůvodnění:

Podle uvedeného ustanovení výrobce povinen operátorovi trhu sdělovat výši investičních nákladů výroby, aniž by bylo jakkoliv definováno, co vše lze do investičních nákladů výroby zařadit. Tato na první pohled triviální otázka má při detailnějším rozboru zcela zásadní souvislosti. U řady položek nelze bez dalšího určit, zda jde o investiční náklad či nikoliv. Z takto formulovaného ustanovení tak vznikne řada sporů jen o to, zda lze nějaký náklad označit za investiční náklad spojený s uvedením výroby do provozu (koupě či nájem pozemku, náklady na development projektu apod.).

Zásadní výhrady vůči tomuto ustanovení pak spočívají v tom, že se tímto ustanovením ukládá nová dodatečná povinnost subjektům ohledně výroben uvedených do provozu před účinností tohoto zákona, a to již od roku 2006. Je zjevné, že těmito údaji již nemusí výrobci disponovat, vzhledem k časovému odstupu od uvedení výroben do provozu. Tím spíše, že řada výroben změnila (i několikrát) provozovatele. Vzhledem ke tomu, že v té době právní úprava ukládající povinnost předat komukoliv doklady o skutečných investičních nákladech výroben neexistovala, nevyžadovali noví provozovatelé výroben tyto informace po svých předchůdcích. Stanovení nové povinnosti, vztahující se zpětně k již proběhlým právním úkonům, tak má zcela nepochybně nepřípustný retroaktivní efekt. Ostatně právě z důvodu vyloučení nepřípustné retroaktivity obsahuje platný zákon o podporovaných zdrojích ve znění novely, která byla schválena pod č. 131/2015 Sb., v čl. XVI bodu 12 přechodné ustanovení, podle něž se povinnost výrobce sdělit operátorovi trhu výši investičních nákladů spojených s uvedením výroby do provozu nevztahuje na výrobce, kteří uvedli výrobu do provozu přede dnem nabytí účinnosti tohoto ustanovení, tedy před. 1.1. 2016. Nyní předložený návrh novely tento princip nepřípustně prolamuje a požaduje totéž po všech výrobcích, kteří výrobu uvedli do provozu kdykoliv od roku 2006.

**Svaz moderní
energetiky**

2. Připomínky k novele energetického zákona:

1. Připomínka k § 2 odst. 2 novely energetického zákona

Navrhované úpravy:

Vypustit bez náhrady v §2 odst. 2 nově vkládaný bod 25 s navrhovaným zněním: „akumulačním zařízením zařízení provozovatele přenosové soustavy, provozovatele distribuční soustavy, výrobce elektřiny nebo odběrné zařízení zákazníka sloužící k ukládání elektřiny“.

2. Připomínka k § 3 novely energetického zákona

Navrhované úpravy:

Vložit do §3 energetického zákona ukládání elektřiny jako další předmět podnikání v energetických odvětvích.

3. Připomínka k § 4 novely energetického zákona

Navrhované úpravy:

Vložit do §4 odst. 1 zákona novou samostatnou kategorií licence pro akumulaci.

4. Připomínka k Hlavě II dílu 1 novely energetického zákona

Navrhované úpravy:

Upravit v Hlavě II dílu 1 zákona práva a povinnosti držitele licence pro ukládání elektřiny.

4. Připomínka k § 30a novely energetického zákona

Navrhované úpravy:

Upravit v §30a zákona podmínku autorizace pro výstavbu zařízení pro ukládání elektřiny.

Odůvodnění:

Citovaná ustanovení novely energetického zákona mají za cíl umožnit nasazení nové technologie v energetice, tj. akumulaci elektrické energie pro její pozdější využití. Reaguje jak na technologický vývoj ve světě, tak na regulatorní změny na úrovni Evropské unie i členských států. Definici ukládání elektřiny, zakotvenou v novém bodě 26 lze považovat za plně vyhovující, neboť pokrývá nejširší spektrum použitelných technologií. Zahrnuje jak bateriové akumulátory, tak i technologie power to heat, power to gas apod. V tomto smyslu je v souladu s definicí téhož pojmu, jak je obsažen v návrzích reformy evropských energetických předpisů, které jsou součástí tzv. Zimního energetického balíčku. Takto pojatá definice nevyklučuje žádnou z relevantních technologií ukládání elektřiny a lze ji tedy označit za technologicky neutrální.

Možnosti provozování akumulačních zařízení, zakotvené v bodě 25 novely, jsou však omezeny pouze na konfigurace výslovně uvedené v tomto bodě novely. Tedy:

- akumulační zařízení jako součást distribuční či přenosové soustavy,

- akumulační zařízení jako součást výroby elektřiny,
- akumulační zařízení v odběrném místě zákazníka.

Podle předloženého znění novely tedy nelze jako svébytnou podnikatelskou (licencovanou) činnost v energetice provozovat akumulační zařízení jako samostatné energetické zařízení s vlastním připojením k elektrizační soustavě. Je tedy vyloučeno poskytovat služby „flexibility“ v energetice pouze prostřednictvím akumulačního zařízení, které není součástí distribuční nebo přenosové soustavy, či výroby nebo odběrného místa. K tomuto omezení přitom není žádný věcný ani právní důvod.

Naopak, úplné otevření energetického trhu pro provozovatele akumulačních zařízení výslovně vyplývá z přímo závazného Nařízení Komise (EU) 2017/2195 (tzv. „EBGL“) ze dne 30. 11. 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro obchodní zajišťování výkonové rovnováhy v elektroenergetice. Podle čl. 18 odst. 4 tohoto nařízení musí členské státy stanovit takové požadavky pro poskytování služeb výkonové rovnováhy, které umožní vlastníkům jednotek pro skladování energie stát se poskytovateli služeb výkonové rovnováhy. Z uvedeného ustanovení je zjevné, že tento požadavek může být splněn pouze zakotvením ukládání elektřiny jako samostatně licencované činnosti na úrovni energetického zákona. Nařízení Evropské Komise (dále jen EK) tedy požaduje po členských státech zakotvení možnosti poskytování služeb výkonové rovnováhy z akumulačních zařízení, aniž by byla součástí výroby či odběrného místa zákazníka.

V tomto ohledu je tedy nutné navrhovanou právní úpravu režimu provozu akumulačních zařízení v předložené novele EZ považovat za nedostatečnou a upozornit na přímý rozpor s citovaným přímo závazným Nařízením EK, kterým se stanoví rámcový pokyn pro obchodní zajišťování výkonové rovnováhy v elektroenergetice.

Jako nejvhodnější řešení se jeví zakotvení nové podnikatelské činnosti v energetice, se samostatnou kategorií licence, zařazenou do § 4 energetického zákona. Toto řešení ostatně výslovně požaduje i Národní akční plán pro chytré sítě (NAP SG), schválený Vládou ČR již v roce 2015. Hned první ze série schválených opatření (karta A1) obsahuje požadavek na přijetí změny energetického zákona, spočívající v zavedení nové kategorie licence pro provozování akumulace jako samostatné podnikatelské činnosti v energetice. V návaznosti na to je třeba upozornit rovněž na Zprávu o průběžném vyhodnocení plnění Národního akčního plánu pro chytré sítě, kterou zpracovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu v prosinci 2017. V ní je v kap. 6.2.1. shrnuto plnění závazků z NAP SG, včetně karty A1, požadující zavedení licence pro akumulaci. Výslovně se zde uvádí, že legislativní ukotvení pravidel pro akumulaci bude zahrnuto v předloženém návrhu novely energetického zákona. V tomto ohledu je tedy nutno konstatovat, že předložená novela nenaplnuje závazek na zavedení licence pro akumulaci, vyplývající jak z NAP SG, tak i ze zprávy o vyhodnocení jeho plnění.

Zavedení licence pro akumulaci do energetického zákona nebrání ani žádné věcné důvody. Neexistuje riziko, že by schválení novely energetického zákona zahrnující licenci pro akumulaci mohlo nějak ohrozit provoz soustavy, případně zvýšit náklady na její provoz.

Předně je zapotřebí konstatovat, že zavedení samostatné kategorie licence pro ukládání elektřiny a s ní související nezbytné úpravy energetického zákona, které ostatně rovněž předpokládá už Národní akční plán pro chytré sítě (práva a povinnosti držitele licence pro akumulaci upravit obdobně jako pro držitele licence pro výrobu se zohledněním specifik této technologie, podmínky udělování autorizací atd.), není spojeno se zavedením žádné provozní podpory, výkupních cen či tarifů, které by bylo nutno hradit ze státního rozpočtu nebo upravit v rámci cenové regulace. Jak předpokládá NAP SG, podnikání spočívající v poskytování služeb ukládání elektřiny se musí řídit výhradně tržními principy, ať již jde o poskytování služeb flexibility obchodníkům a agregátorům, nebo poskytování služeb výkonové rovnováhy distribuční či přenosové soustavě. Držitel licence pro akumulaci musí být schopen obstát v konkurenci jiných technologií a nabídnout takové cenové podmínky a kvalitu služby, která mu umožní realizovat zisk v tržním prostředí.

Pokud jde o riziko ohrožení provozu elektrizační soustavy v důsledku možného masivního rozvoje podnikání v akumulaci, tak energetický zákon nabízí v § 30a a násl. administrativní řešení v podobě autorizací pro výstavbu takových zařízení, které by se udělovaly v případě, že jejich instalovaný výkon přesáhne určitou hodnotu, např. 1 MW obdobně jako u výroben elektřiny. Tímto způsobem může stát regulovat nejen množství zařízení využívající technologii akumulace, ale i jejich umístění v rámci elektrizační soustavy.

Předně je zapotřebí konstatovat, že zavedení samostatné kategorie licence pro ukládání elektřiny a s ní související nezbytné úpravy energetického zákona, které ostatně rovněž předpokládá už Národní akční plán pro chytré sítě (práva a povinnosti držitele licence pro akumulaci upravit obdobně jako pro držitele licence pro výrobu se zohledněním specifik této technologie, podmínky udělování autorizací atd.), není spojeno se zavedením žádné provozní podpory, výkupních cen či tarifů, které by bylo nutno hradit ze státního rozpočtu nebo upravit v rámci cenové regulace. Jak předpokládá NAP SG, podnikání spočívající v poskytování služeb ukládání elektřiny se musí řídit výhradně tržními principy, ať již jde o poskytování služeb flexibility obchodníkům a agregátorům, nebo poskytování služeb výkonové rovnováhy distribuční či přenosové soustavě. Držitel licence pro akumulaci musí být schopen obstát v konkurenci jiných technologií a nabídnout takové cenové podmínky a kvalitu služby, která mu umožní realizovat zisk v tržním prostředí.

Pokud jde o riziko ohrožení provozu elektrizační soustavy v důsledku možného masivního rozvoje podnikání v akumulaci, tak energetický zákon nabízí v § 30a a násl. administrativní řešení v podobě autorizací pro výstavbu takových zařízení, které by se udělovaly v případě, že jejich instalovaný výkon přesáhne určitou hodnotu, např. 1 MW obdobně jako u výroben elektřiny. Tímto způsobem může stát regulovat nejen množství zařízení využívající technologii akumulace, ale i jejich umístění v rámci elektrizační soustavy.